

конкурентної розвідки для бізнесу, боротьби з промисловим шпигунством базується на новітніх системах підтримки прийняття корпоративних рішень та кращій міжнародній практиці корпоративного управління.

ІНВЕСТИВАННЯ В ОБ'ЄКТИ МИСТЕЦТВА: ІНФРАСТРУКТУРА АРТ-РИНКУ ТА ГЛОБАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ

Момот Д.Т.

Науковий керівник – Ілляшенко О.В., д-р екон. наук, професор

Арт-ринок є одним із найбільш ємних і динамічних інвестиційних ринків у світі. До особливостей арт-ринку слід віднести інформаційну закритість ринку (інформація про ціни по більшості угод є закритою, учасники ринку не мають рівного доступу до неї, більшість продажів предметів мистецтва проводиться у приватному порядку) високі транзакційні витрати (комісійні складають 10-15% для угод з предметами мистецтва). На думку багатьох фахівців арт-ринок в умовах кризи залишається одним із небагатьох досить надійних і стабільних сегментів глобальної економіки, що обумовлює доцільність і актуальність аналізу інфраструктури і тенденцій розвитку світового арт-ринку. Велика частина арт-активів знаходиться у власності і в управлінні державних музеїв по всьому світу. Домінування державної власності в сфері колекціонування, зберігання і управління вартістю арт-активів стало найважливішою причиною багатовікової відсутності інновацій в області розвитку інфраструктури арт-ринку. Так, за оцінками експертів австрійської компанії Kunst Asset Management GmbH, вартість світових арт-активів лише в сегменті живопису становить 250 млрд. дол. Упродовж останніх трьох років зростання цін на твори мистецтва у світі становило 50% (у США — 67%).

Одним із головних способів інвестицій у мистецтво є створення колекцій. У 2016 р. загальний обсяг продажів світового арт-ринку склав 56,6 млрд. доларів. Загальні продажі мистецтва та антикваріату на світовому арт-ринку скоротились на 11% до 2015 року. Обсяг продажів (кількість транзакцій) скоротився на 5% в порівнянні з попереднім роком, досягши 36,1 мільйона. За даними Art Basel & UBS Report в 2016 році найбільшими арт-ринками залишаються ринки США, Великої Британії та Китаю, що становить 81% загального обсягу продажів за вартістю на світовому арт-ринку. Протягом останніх десяти років США, як правило, підтримують лідируючу позицію. До 2015 р. доля американського арт-ринку досягла найвищого рівня, починаючи з 2006 р. (43%). У 2016 році, незважаючи на суттєве зниження ринку, США

знову посідає перше місце за світовими продажами творів мистецтва з часткою ринку 40%, що на 3% менше, ніж у попередньому році. Великобританія залишається другим за величиною світовим ринком з 21%, Китай займає третю позицію з 20%. Сучасна інфраструктура арт-ринку представлена двома секторами: аукціонними будинками (43%) та арт-дилерами (57%). У 2016 р. продажі на відкритих аукціонах образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва та антикваріату зменшились на 26% у порівнянні з попереднім роком до 22,1 млрд. доларів.

Дилерський сектор є більш фрагментарним, ніж аукціони: на ринку фігурують понад 70 тис. арт-дилерів, враховуючи невеликі галереї, брокерів і агентів окремих художників. 75% ринкового обороту припадає на 4 тис. великих арт-дилерів, з яких не більше тисячі впливають на формування цін на предмети мистецтва. Експерти відзначають, що саме для дилерів характерний високий рівень експертизи, їх бізнес в більшій мірі схильний до ризику, ніж аукціонний: як правило, навіть дуже великі дилери мають порівняно вузьку спеціалізацію і локалізацію в рамках однієї країни. Приблизно 40% предметів з метою подальшого продажу дилери отримують від аукціонних будинків. У 2016 р. продажі для дилерів з оборотом менш ніж на 1 млн. доларів знизились у порівнянні з аналогічним періодом минулого року, тоді як для тих, що мають продажі між 1 млн. доларів і 10 млн. доларів виріс на 7%. Ті, у кого оборот становив понад 10 мільйонів доларів, також демонстрував позитивні результати, а обсяг продажів збільшився на 2%. Галереї залишаються найважливішим каналом дилерських продаж в 2016 році, що становить 51% від загальної кількості продаж. Арт-ярмарки склали 41%, тоді як обсяг продажів в режимі онлайн становив тільки 8%. За оцінками експертів, продажі на мистецьких ярмарках склали 13,3 млрд. доларів США у 2016 році, що на 5% більше, ніж у 2010 році, і на 57% більше, ніж у 2010 році.

Обсяги українського арт-ринку на час кризи експерти оцінювали приблизно у 230 млн. дол. (з урахуванням значного тіньового сегмента), цільова група покупців становила близько 50 тис. чоловік, включно з нерезидентами. Інфраструктура складається зі 130 галерей та шести аукціонних будинків. Не менше 95% від згаданого обсягу ринку становить антикваріат, до якого зараховують і мистецтво від 1950-х і давніше.

Таким чином, підсумовуючи, варто зазначити що арт-ринок слід розглядати як ринок альтернативного інвестування зі сформованою інфраструктурою, що динамічно розвивається та характеризується високою доходністю, низькою ліквідністю та довгостроковістю отримання

мання прибутку (розраховувати на певні дивіденди можна у перспективі 8—10 років).

ВПРОВАДЖЕННЯ МСФЗ ДЛЯ СУБ'ЄКТІВ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

Середа А.Є.

Науковий керівник – Гордієнко Н.І., канд. екон. наук, професор

В Україні відбувається реформування системи бухгалтерського обліку. Одним з напрямків є впровадження Міжнародних стандартів фінансової звітності. Для України це є досить важливим кроком при виході на світовий ринок. Особливе значення має впровадження МСФЗ для малих та середніх підприємств, оскільки вони забезпечують робочими місцями велику кількість людей. Саме тому необхідно щоб інформація відносно діяльності цих підприємств була повною, зрозумілою, достовірною. В період розробки Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) вважалось, що вони можуть використовуватися для всіх компаній, однак у світовій практиці МСФЗ не отримали широкого поширення серед підприємств малого та середнього бізнесу. З метою зниження навантаження на малі і середні підприємства щодо складання звітності відповідно до міжнародних стандартів Рада з МСФЗ розробила спрощений стандарт (далі – стандарт для МСБ). Метою Ради з МСФЗ при розробці стандарту для МСБ було, з одного боку, задоволення потреб користувачів звітності компаній малого і середнього бізнесу, а з іншого – зниження вартості складання звітності.

В Україні основним документом, який контролює складання та подання фінансової звітності є Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва». Проте окремі положення викладені і в інших нормативних актах та законах. МСФЗ для МСП є більш детальним та конкретизованим ніж національний П(С)БО 25. Міжнародний стандарт стосується не тільки складання та подання фінансової звітності, а й детально роз'яснює важливі аспекти ведення бухгалтерського обліку саме для малих та середніх підприємств. Крім того П(С)БО 25 не дає власного визначення суб'єкта малого підприємництва. Тому для визначення приналежності підприємства до суб'єкта малого підприємництва необхідно керуватися іншими нормативними документами.

Згідно ст. 55 Господарського кодексу України суб'єктами малого підприємництва є: 1) суб'єктами мікропідприємництва є юридичні особи - суб'єкти господарювання будь-якої організаційно-правової форми та форми власності, у яких середня кількість працівників за